

2021-09-06

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: KFKS 2021/898

Valdistrikt och valkretsar vid val till riksdag, kommun och region 2022

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att besluta följande:

1. Kommunfullmäktige godkänner förslaget till indelning av de 57 valdistrikten.
2. Kommunfullmäktige godkänner förslaget till namn på valdistrikten.
3. Kommunfullmäktige beslutar att förslaget till valkrets- och valdistriktsindelning ska gälla vid val till riksdag, kommun och region 2022.
4. Kommunfullmäktige föreslår länsstyrelsen att besluta om förslagen till indelning i valdistrikt och föreslagna namn på valdistrikten.
5. Kommunfullmäktige beslutar att Nacka kommun fortsatt ska ha två valkretsar.

Sammanfattning

Inför varje val görs en översyn av antal röstberättigade per valdistrikt, antal valdistrikt och valkretsar. Enligt vallagen ska antalet röstberättigade i ett valdistrikt vara mellan 1 000 - 2 000 personer. Förslaget till valdistriktindelning innebär att det blir förändringar i 14 av nuvarande 52 valdistrikt och att 5 nya valdistrikt inrättas. Antalet valdistrikt kommer då att bli 57. Valdistriktens storlek kommer att variera mellan cirka 900 och 2 000 röstberättigade. För valkrets Nacka Västra, ökar antalet valdistrikt med 3 till 30 valdistrikt och för valkrets Nacka Östra, ökar antalet valdistrikt med 2 till 27 valdistrikt. Antalet röstberättigade i valkretsarna beräknas enligt prognosen bli cirka 43 800 för Nacka Västra och cirka 41 500 för Nacka Östra. Förslaget innebär ingen förändring av antalet valkretsar.

Ärendet

Inför varje val görs en översyn av valdistrikt och valkretsar. Enligt vallagen ska antal röstberättigade i ett valdistrikt vara mellan 1 000 - 2 000 personer. Att antalet inte överskrider 2 000 röstberättigade är viktigt för att röstningen ska kunna genomföras smidigt och säkert samt att inte riskera för långa köer och sent inrapporterade valresultat. Det har blivit extra viktigt efter förändringen i vallagen om att man behöver säkerställa att den röstandes valhemlighet kan hållas. Den regeln infördes i samband med EU-val

2019 och innebär bland annat att valsedelsställen ska vara avskärmade vilket kräver en större yta. Detta kan också generera köer då endast en person åt gången ska befinna sig vid valsedelsställen. Följden blir att det tar längre tid för varje röstande. Förslaget till indelning i valkretsar och valdistrikt har beretts i val- och demokratinämnden, (dnr VDN 2021/14 och 15).

Ett annat kritiskt moment som inte påverkas av vare sig ytans storlek eller antal röstmottagare är att det i varje valdistrikt endast finns en röstlängd där väljarna prickas av manuellt. Nacka kommun har haft en konstant ökning av antal förtidsröster under de senaste valen och vissa distrikt förtidsröstar nästan 50 procent av väljarna. Röstmottagarna bör under valdagen pricka av alla förtidsröster, så att de vid vallokalens stängning kan lägga alla röster i valurnorna. Denna avprickning ska ske i samma, och enda, röstlängd som används för de som röstar på valdagen. I stora distrikt måste röstmottagarna prioritera de som röstar på valdagen, och har därmed svårt att hinna med att pricka av förtidsrösterna. Distrikt med omkring 1500 röstberättigade har inga problem att hinna med att pricka av förtidsrösterna under det vallokalen är öppen, medan distrikt med omkring 2000 röstberättigade ofta har svårt att hinna med. Den kan ha upp till 1000 förtidsröster att hantera när vallokalen stängs, vilket måste göras innan rösträkningen kan börja.

Senast 31 oktober 2021 ska kommunfullmäktige fatta beslut om förslag till valdistriktsindelning som länsstyrelsen fastställer senast 1 december 2021. Förslaget till valdistriktsindelning föreslås gälla för val till Riksdag, kommun och region (RKR-valen) den 11 september 2022. På grund av den stora inflyttningen i Nacka kommun kommer valdistrikten troligen behöva justeras ytterligare inför EU-valet 2024. I den översyn som nu gjorts har ändringar minimerats för att kunna jämföra valresultatet per valdistrikt över tid. De ändringar som föreslås motiveras av att det redan vid valen 2018 var flera valdistrikt som var väldigt stora och att enligt den senaste befolkningsprognosen kommer det att vara cirka 85 000 röstberättigade vid valen till riksdag, kommun och region (RKR) 2022 och ännu fler till EU-valet 2024. Det är en ökning med cirka 10 000 röstberättigade sedan valen 2018. Befolkningsprognosen bygger på nuvarande samt de nybyggnationer som beräknas vara inflyttningsklara under 2022.

Vid valen till riksdag, kommun och landsting (RKL) 2018 hade Nacka 52 valdistrikt med totalt 75 489 röstberättigade. Förslaget till valdistriktindelning innebär att det blir förändringar i 14 av nuvarande 52 valdistrikt och 5 nya valdistrikt inrättas. Antalet valdistrikt kommer då att bli 57. Valdistriktens storlek kommer att variera mellan cirka 900 och 2 000 röstberättigade. För valkrets Nacka Västra, ökar antalet med 3 till 30 valdistrikt och för valkrets Nacka Östra, ökar antalet med 2 till 27 valdistrikt. Antalet röstberättigade i valkretsarna beräknas enligt prognosen bli cirka 43 800 för Nacka Västra

och drygt 41 500 för Nacka Östra. Förslaget innebär ingen förändring av antalet valkretsar, som fortsatt föreslås vara två.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget till ny valdistriktsindelning innebär ökade kostnader med drygt 120 000 kronor i form av drygt 30 nya röstmottagare samt mer material och mer arbete på de tillkommande valdistrikten.

Konsekvenser för barn

Förslaget till valkrets- och valdistriktsindelning får inga direkta konsekvenser för barn.

Bilagor

Bilaga 1. Lista över samtliga 57 föreslagna valdistrikt inom varje valkrets med namn och prognostiserat antal röstberättigade till RKR-valen 2022.

Bilaga 2. Kartor med gränsdragningar för samtliga 57 valdistrikt.

Bilaga 3. Protokollsutdrag VDN 2021-08-30 §§ 31-32

Mats Bohman

Trafik och fastighetsdirektör

Stadsledningskontoret

Anders Fredriksson

Enhetschef

Nämndadministrativa enheten

Anneli Drakenberg

Nämndsekreterare

Nämndadministrativa enheten